

Factsheet

Vervolgonderzoek welzijn Dutchbat III veteranen

Vragenlijst: potentieel moreel verwondende ervaringen en daarmee samenhangende factoren onder Nederlandse VN-vredessoldaten

In 2019 heeft ARQ in opdracht van het Ministerie van Defensie een onderzoek uitgevoerd naar het welzijn van Dutchbat III-veteranen. Onderdeel van dat onderzoek was een vragenlijst naar 'potentieel moreel verwondende ervaringen' die de veteranen hadden meegemaakt tijdens de missie. Als vervolgonderzoek is deze vragenlijst geanalyseerd. Patronen in hun mate van blootstelling aan verscheidene potentieel moreel verwondende ervaringen zijn onderzocht. Ook werd er gekeken hoe die patronen samenhangen met andere factoren, zoals waar iemand was tijdens de val van de enclave Srebrenica, PTSS-klachten, kwaliteit van leven, veerkracht en posttraumatische groei.

Deelnemers

Het bataljon Dutchbat III dat in 1995 deel uitmaakte van de VN-vredesmissie in Bosnië-Herzegovina bestond uit ongeveer 850 Nederlandse militairen. Ruim de helft, 431 veteranen, heeft deelgenomen aan dit onderzoek.

Resultaten

De deelnemende veteranen konden worden verdeeld in drie groepen die verschilden in de mate van blootstelling aan potentieel moreel verwondende ervaringen:

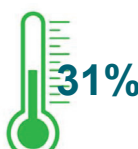
Hoge blootstelling

Veteranen hadden een grote kans om verschillende potentieel moreel verwondende ervaringen te hebben meegemaakt

Gematigde blootstelling

Veteranen hadden een gematigde kans om verschillende potentieel moreel verwondende ervaringen te hebben meegemaakt

Verraad en machteloosheid

Veteranen hadden over het algemeen een lage kans om verschillende potentieel moreel verwondende ervaringen te hebben meegemaakt, maar zeiden wel (net als de andere twee groepen) zich verraden en machteloos te hebben gevoeld

Veteranen die in Srebrenica waren toen de enclave viel hadden een grotere kans om in de 'hoge blootstelling' groep te zitten. Oftewel om meer potentieel moreel verwondende ervaringen te hebben meegemaakt.

Meer blootstelling aan potentieel moreel verwondende ervaringen hing samen met **meer PTSS-klachten 25 jaar later**.

Veteranen in alle groepen gaven aan dat zij zich gedurende de missie **machteloos hadden gevoeld en verraden of in de steek gelaten** door militaire of politieke leiders.

Er waren geen verschillen tussen de groepen qua post-traumatische groei.

Er was een dusdanig **sterke samenhang tussen kwaliteit van leven, veerkracht en PTSS** dat kwaliteit van leven en veerkracht niet per groep geanalyseerd konden worden.

Implicaties

Onderzoek naar morele verwonding moet meer aandacht hebben voor **ervaringen van machteloosheid**, met name wanneer deze machteloosheid voortkomt uit institutionele beperkingen, zoals een gebrek aan resources of een beperkt mandaat.

Goede nazorg is essentieel, met name wanneer het bekend is dat veteranen zijn blootgesteld aan potentieel moreel verwonden de ervaringen.

Uit het onderzoeksrapport, opgesteld na het eerder genoemde onderzoek in 2019, bleek dat 50% van Dutchbat III graag zorg had ontvangen na de missie. Een kwart voldeed mogelijk nog aan de criteria voor PTSS. Een derde had 25 jaar later nog behoefte heeft steun.

Met dank aan het Nederlands Veteraneninstituut voor het financieren van deze studie.

Andere onderzoeken

Naast het vervolgonderzoek over het welzijn van Dutchbat III veteranen, is tevens de impact van de missie op het thuisfront en de rol van moral injury daarin onderzocht. De resultaten van dit onderzoek zijn terug te lezen op de **factsheet “Waar ben ik in dit alles?”**. Deze factsheet is onder andere terug te vinden op de ARQ-locaties in Oegstgeest en Diemen of op onze website arq.org.